Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw J.J.M. Uitermark
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag

Datum	8 april 2025
Ons kenmerk	
Uw kenmerk	
Behandeld door	Directie Ruimte en Duurzaamheid
Kopie aan	
Bijlage(n)	1
Onderwerp	reactie op consultatieversie wetsvoorstel Wet bestemming lichamen overledenen (Wblo)

Geachte mevrouw Uitermark,

Het college van Amsterdam heeft met belangstelling kennis genomen van de voorgestelde modernisering van de huidige Wet op de lijkbezorging. Graag maakt ze gebruik van de geboden mogelijkheid om, in aanvulling van een eerdere ambtelijke consultatieronde, te reageren.

De wet heeft, zoals bekend, gevolgen voor de gemeenten. De VNG heeft daar in haar reactie op gewezen. Enkele gevolgen baren ons zorgen, gezien de voorziene onwenselijke ruimtelijke, financiële en enkele ethische consequenties ervan. We zijn dan ook blij met het in uw opdracht aanvullend uitgevoerde onderzoek naar de regeldrukeffecten en bestuurlijke lasten van dit wetsvoorstel. We hopen hieraan een constructieve bijdrage te hebben geleverd via de inbreng van praktijkkennis en kostenramingen.
Vanuit uiteenlopende organisatieonderdelen binnen de gemeente Amsterdam zijn er aanvullend concrete wijzigingsvoorstellen, praktijkvoorbeelden en aandachtspunten benoemd om dit wetsvoorstel te vervolmaken. Graag geven we deze aan u mee, zodat daarmee rekening kan worden gehouden bij het vervolg van het wetgevingsproces.

Vanuit het oogpunt van een goede zorg sluit het college in haar reactie aan bij de schriftelijke reactie vanuit de landelijke koepel GGD GHOR. Waaronder de punten dat:

- De grondslag van de gemeentelijke lijkschouw en het overlijdensonderzoek een onderzoek naar aard, maar ook naar oorzaak van overlijden is (art. 1);
- Het essentieel is dat de bevoegdheid voor het aanwijzen van de gemeentelijk lijkschouwer bij de burgemeester en dus gemeentelijk blijft. De VNG deelt deze lijn. Dit aangezien in de

praktijk maar 20% van deze schouwen op verzoek van politie en 80% vanuit de zorg worden uitgevoerd. (art. 8);
- De verruiming in artikel 14 onderschrijven we, met uitzondering van de inperking van de mogelijkheden voor nieuwe, postmortale diagnostiek in de toekomst.

Op basis van artikel 31.1 (de kosten bij een begraving van gemeentewege) voorziet de burgemeester in een schouw of bestemming van het lichaam als niemand maatregelen neemt. Dan komen de kosten automatisch ten laste van de gemeente. Regelmatig wordt er echter na het eerste vervoer van het lichaam naar het moratorium alsnog een nabestaande gevonden die de zorg draagt voor de bestemming. De met het vervoer gepaard gaande kosten moeten niet onderschat worden: in Amsterdam is hier op jaarbasis circa €100.000,- mee gemoeid. Het college pleit er daarom voor om de kosten voor schouw en bestemming alleen ten laste van de gemeente te laten komen in het geval er geen nabestaande opstaat die deze verantwoordelijkheid op zich neemt.

Amsterdam is een inclusieve stad met een grote diversiteit aan bevolkingsgroepen en levenswijzen. Ons college onderstreept daarom het belang van gelijke rechten voor begraven voor verschillende geloofsgemeenschappen. Volgens de Wet op de lijkbezorging hebben kerkgenootschappen een bijzondere aanspraak op grond met de bestemming begraven voor de vestiging van een bijzondere begraafplaats. In het wetsvoorstel van de Wblo is het begrip ‘kerkgenootschap’ verruimd tot: godsdienstige of levensbeschouwelijke instelling.
Het is niet zeker, maar wel te verwachten, dat hier een precedentwerking van uitgaat richting groepen (en afsplitsingen ervan) die nu nog gebruik maken van het bestaande begraafaanbod. Verruiming zal daarmee leiden tot een toename van het aantal aanvragen voor een eigen begraafplaats, ook omdat het begrip ‘levensbeschouwelijke instelling’ niet scherp is gedefinieerd. De druk op de beperkte ruimte die in de gemeente beschikbaar is voor begraven zal hierdoor toenemen en dat zal ten koste kunnen gaan van andere mogelijke bestemmingen van de grond. Ons college is daarom geen voorstander van de voorgestelde verruiming.
Aanvullend vragen we duidelijkheid in de wet te bieden tot waar de verantwoordelijkheid van een gemeente strekt aangaande het bieden van eigen grond binnen de gemeentegrens aan instellingen, op het moment dat er binnen het bestaande begraafaanbod hiervoor onvoldoende geschikte ruimte beschikbaar is.

Voor onze gedetailleerde reactie verwijzen we naar de bijlage van deze brief. In een tabel zijn de opmerkingen en wijzigingsvoorstellen artikelsgewijs gerangschikt en opgenomen.

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Femke Halsema
Burgemeester

Zita Pels
Waarnemend wethouder Woningbouw en Stedelijke Ontwikkeling

Bijlage
Tabel artikelsgewijze reactie gemeente Amsterdam consultatieronde wetsvoorstel Wet bestemming lichamen overledenen